N°. 88. A°. 1835.

MAANDAG DEN 2den NOVEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

BURGERLIJKE STAND.

PARAMARIBO, *den* 29 *October* 1835.

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen:

MONTAGNE LEWIS BARNETT, *jongman*, van de Hoogduitsche Israëlitische Gemeente en SELINA BROMET, *jonge dochter*, mede van dezelfde Gemeente, en beide alhier woonachtig.

En

SIMON FERDINAND ALVARES, *jongman*, van de Luthersche Gemeente en JOSEPHINA FERDINA MIETJE SCHILDERUS, van de Moravische Broeder-Gemeente, en beide alhier woonachtig.

In kennisse van mij,

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,

T. M. SCHOTBORGH,

2de Kommies.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28 Augustus.

Uit Rome schrijft men, dd. 1sten dezer: Het besluit der Koningin-Regentes van Spanje, betrekkelijk de vernietiging der Jezuiten-orde heeft hier een onaangenamen indruk gemaakt. Men vleide zich nog altijd, dat de geringe invloed, dien de Heilige Stoel te Madrid behouden heeft, dezen maatregel zou hebben verhinderd. Thans blijkt, wat de overige geestelijkheid in Spanje te wachten heeft, en wordt haar tegenzin van de tegenwoordige orde van zaken eenigzins geregtvaardigd. Wilde de Spaansche regering eene hervorming, of was die wezenlijk noodzakelijk, dan had men die in overweging met het Hoofd der Kerke moeten bewerken. De eerste stappen te dezen aanzien bewijzen maar al te zeer de zwakheid der Spaansche regering, die aan de eischen der revolutionnaire partij meer en meer gehoorzaamt. Zij zal daardoor, op eene onstaatkundige wijze, ook de welgezinde gematigden van zich vervreemden; de verschillende partijen zullen steeds vijandiger tegen over elkander staan, en Spanje zal nog lang aan de stuiptrekkingen der omwentelings-koorts ten prooi zijn.

Te Marseille had men den 16 Augustus, door middel van eenen Scheepskapitein, welke van Valencia kwam, vernomen, dat het volk aldaar het meerendeel der beambten, eenige uit Madrid gezondene officieren en alle de monniken gevangen had gezet; dat uit Valencia door de aldaar nieuw opgerigte junta zendelingen naar Barcelona waren afgevaardigd, ten einde zich met de Junta dier stad en met die van Sarragossa over de oprigting van een algemeen voorloopig bestuur voor het oude koningrijk van Arragon te verstaan; en dat te Valencia een scheepje uit Alicante was aangekomen, met de tijding, dat ook daar de Schutterij zich van het gezag had meester gemaakt.

Een maatregel, door de regering der Koningin van Spanje genomen, kan niet anders dan de ondernemingen van Don *Carlos* bevorderen. Een korps van 50,000 man, aan de armee van het noorden onttrokken heeft bevel om naar Arragon en Katalonie op te rukken. Men troost zich met de verwachting, dat deze troepen weldra vervangen zullen worden door het leger der Portugezen, welke men verzekert dat Donna *Maria's* gouvernement aan dat van Spanje heeft doen aanbieden en die reeds aan de grenzen van Frankrijk vereenigd zijn.

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de onlangs uit Parijs aangekomene Turksche gezant aldaar, spoedig op zijnen post zal terug keeren, zoo men beweerde, om onderhandelingen van een zeer gewigtigen aard te gaan voeren. Frankrijk namelijk zoude sedert eenigen tijd meerder overhelling naar de zijde van Turkije hebben doen blijken, waarschijnlijk dewijl het inzag dat de plannen van Mehemed-Ali toch nimmer vervuld worden, en zich niet ongeneigd betoond hebben, om den Sultan in zijne hervormingsplannen te ondersteunen, mits het dan ook daarvan dezelfde voordeelen kon genieten, waarmede het zich in Egypte gevleid had. Te dien einde zouden er onderhandelingen geopend worden over een verdrag van handel en vriendschap, waarbij men van de zijde der Porte hoopte de ontruiming van Algiers, of althans eene goede schadeloosstelling voor dat gewest te zullen kunnen bedingen. »Kan men zich daarover verstaan", zegt het berigt, »hetgeen zeer waarschijnlijk is, omdat Frankrijk wenschen moet in het onbetwiste bezit van Algiers te blijven, dan laat het zich aanzien, dat de betrekkingen tusschen Frankrijk en de Porte weldra de gunstigste verandering zullen ondergaan, waardoor aan Mehemed-Ali weder een gevoelige slag zal worden toegebragt....

De Porte schenkt aan de Barbarijsche Staten eene groote opmerkzaamheid, en heeft hare regten van opperheerschappij over die gewesten nog nooit met zooveel nadruk doen gelden, als tegenwoordig. Zoo zal de onderneming tegen Tripoli weldra door eene tweede naar Tunis gevolgd worden, om den Deij van dat gewest herwaarts te voeren. De Porte wil namelijk het door den tijd ingeslopen gebruik, dat het bestuur in de Barbarijsche Staten van vader op zoon overgaat, afschaffen, en daarom den tegenwoordigen Pacha van Tunis afzetten, die na den dood van zijnen vader de regering aanvaard heeft, zonder daarvoor toestemming der Porte te hebben verkregen. Over het algemeen is hij er ernstig op bedacht om haar gezag overal, waar het miskend is geworden, weder te doen gelden. Tot dat einde vertrekt ook dezer dagen eene vloot van 16 oorlogschepen en 48 transportschepen, met een aantal troepen en geschut, naar de kusten van Albanie. Het opperbevel daarover is aan Muschir Achmed-Pacha, eenen bijzonderen gunsteling des Sultans, opgedragen, welken het niet moeijelijk zal vallen, de muitelingen in Albanie ten onder te brengen, aan welke alle toevoer zal worden afgesneden, vermits de Reis-Effendi aan de vreemde gezanten en konsuls heeft doen weten, dat de Albanische kust in staat van blokkade verklaard was, en het aan geen vreemd oorlogs- of koopvaardijschip, van welk volk en onder wat voorwendsel ook, vergund zou wezen om die kust te naderen.

Te Marseille hebben zich weder talrijke verzamelingen voor het Raadshuis vereenigd, en den *Marseillaanschen Marsch*, ' s gelijk met andere doen hooren. De aanleiding daartoe was, dat het volk zijne tevredenheid aan den raad betuigen wilde, dat deszelfs meerderheid het adres van gelukwensching voor den Koning verworpen had.

MENGELINGEN.

PHILIPS DE II EN DE SCHIDERS.

Koning *Philips de II* van Spanje is, door verscheidene der voortreffelijkste Geschiedschrijvers en Dichters van onderscheidene natien, tot een der bekendste karakters geworden, welke de Historie immer heeft ten toon gehangen. Dan, in Duitschland (nog meer bij ons!) zweeft hij iedereen, die slechts eenigermate buiten zich rond gezien heeft, inzonderheid sedert *Schiller's* groote, sterksprekende teekening, niet slechts als historisch karakterbeeld eens verschrikkelijk consequenten tirans, maar nog meer als in dadelijkheid uitgedrukt ideaal aller tirannij in den grooten stijl, voor oogen. Doch, waar dit eenmaal met een beeld plaats heeft, daar is elk voor zich gewoon, hetzelve, naar de mate zijner rijkere of armere verbeelding, nog verder uit te werken; en deze voorstelling drukt zich nu het gevoel zoo diep in, dat aan derzelver juistheid niet meer te twijfelen valt — geen ander denkbeeld zich verheffen kan.

Zoo verklaar ik het mij ten minste, dat ik alle, met de Geschiedenis zelf weinig bekenden, verwonderd en ongeloovig vond, wanneer ik hun zeide, dat *Philips* toch ook waarachtig, en in den bepaalsten zin, *menschelijke* oogenblikken had, en dikwijls had; dat hij zich in dezelven ook bijzonder gaarne aan gelukkige menschen aangesloten, en zich alzoo eenigermate met het algemeene karakter der menschelijkheid (humaniteit) verzoend, ten minste voor het oogenblik, verstaan had.

Intusschen is het wezenlijk waar; en men geloove niet, dat de Koning in deze uren slechts zulke menschen naderde, om hen met dezelfde verachtelijke onverschilligheid te behandelen, als de leeuw de muis in zijne manen laat spelen; of dat het slechts vlugtige oogenblikken zouden geweest zijn, wanneer hem vrouwen, tot welke hem de hartstogt trok, zachtere gewaarwordingen als ingeademd hadden; of eindelijk, dat hij dan, gelijk anders dikwijls, door geheime zielekwelling als 't ware afgemat en week gemaakt, tot degenen gevloden zij, dien hem het oogenblik bragt, om denzelven daarna weer des te harder van zich te stooten. Neen, het waren uren, meermalen terugkomende uren, wanneer hij zoo gerust, als menschen van zijne soort ooit worden kunnen, zoo bedachtzaam, als hij altijd was, dezen of genen onafhankelijken, onvooringenomenen, vrolijken, vrijmoedigen, gelukkigen mensch geheel opzettelijk opzocht, om zich over hem, zijne zelfverkozene werkzaamheid, zijne beschouwing der dingen, zijn gesprek — ja, zijne scherts zelve, te verheugen, zich daarmede te verkwikken.

Het is bijzonder streelend, in de verborgene zeten van woeste, onvruchtbare rotsen eenige planten, of wel bloemen, te ontdekken: zou het niet even zoo zijn met dergelijke bloesems van zachte, menschelijke gevoelens, in karakters, die, gelijk *Philips*, naar de dusdanige rotsen zweemen?

Schilders waren het voornamelijk — talentrijke, opgeruimde, luchthartige schilders, aan welken zich de Koning met genoemde bedoeling gaarne overgaf. Dat het juist schilders waren, lag blijkbaar meer in uitwendige betrekkingen, dan juist in zucht tot hunne kunst, of vermaak in de eigenheden, welke zij *als schilders* bezaten! *Philips* achtte slechts *ééne* kunst — die, welke met hemzelven veel overeenstemmends had; de *bouwkunst*. Besteedde hij aan andere kunsten desgelijks niet weinig, dit was nu eenmaal onvermijdelijke gewoonte aan alle groote hoven van dien tijd; en een aantal beroemde kunstenaars diende toen de meeste Westersche Vorsten ten naastenbij even zoo, als een rijk uitgeruste Harem den Oosterschen. Dan, welke andere klasse van levendige en belangrijke menschen uit den middelstand had *desen* Monarch, bij *zijne* soort van hofhouding, zoo na kunnen gebragt worden; wie hadden in zijne tegenwoordigheid zoo ongestoord, wie in hunne eigene werkzaamheid en in hunne betrekking tot den Koning, de Grooten en Geestelijken zoo onverschillig kunnen blijven, als juist schilders?

Onder diegenen nu, welke *Philips* op de gemelde wijze onderscheidde, mag vooreerst *Coello* genoemd zijn, een historie-, en portretschilder van meer verdienste dan roem, die voornamelijk onder de Coloristen op eenen hoogen rang aanspraak maakt. Koning *Philips* verschafte hem verscheidene jaren bezigheid in het Escoriaal, en begaf zich in dezen tijd zeer dikwijls, ja somtijds meermalen 's weeks, langs geheime trappen in zijne werkplaats; want alles moest geheim geschieden, wat *Philips* als *mensch* deed te voorschijn komen — waardoor echter tevens de opmerker verzekerd was, dat hierbij geen, tot een of ander berekend doel opgevat, masker in het spel was. In deze stonden, in deze vertrekken liet zich dan de Monarch, die midden onder zijne wachten voor verborgene dolken sidderde, ongewapend en onbewaakt over aan eenen jongen, ligtzinnigen, opvliegenden, niets minder dan vreesachtigen man! Hij, wien anders alles slechts in staatsie en knielend naderen mogt, zag hier dezen jongman in zijne gewone huiskleeding en in vrij gekozene bezigheid!

Coello had, in gevalle de Koning kwam, geen ander voorschrift, dan te doen, alsof hij hem niet bemerkte — wanneer het namelijk dezen niet zelve behaagde, zich te doen bemerken. Meestal deed *Philips* dit niet; maar, gelijk zijn *Alba* en *Walstein* het spreken hatende, vergenoegde hij zich met stom te gaan nederzitten, en den vrolijken kunstenaar, even als deze zijn werk, met zwijgende deelneming te beschouwen. Doch, ging *Philip's* bijna nimmer uitgeputte misnoegdheid, gedurende zulk een bezoek, niet slechts in weldadig zelfvergeten en stille tevredenheid over, maar klom deze zelfs tot opgeruimde welwillendheid en eene vlaag van vrolijke bezieling, dan begon hij zelfs te spreken, en *Coello* mogt nu zeggen, wat hij wilde — hoe luchtiger, hoe vreijer en trouwhartiger, des te beter. De Grooten aan het hof hadden hunne spions, die met hun oogenblikkelijk melden moesten, wanneer de Koning den geheimen trap betreden had: zij waren zeker, hij zou in de zachtste stemming terugkeeren, voor welke hij in het geheel slechts vatbaar was, en men kon hem dus thans voordragen, wat men op eenen anderen tijd niet bestond te wagen. En, toen *Coello* in zijn vroege, mannelijke (en *Philip's* late) levensjaren stierf, toonde zijnen vijand *Carlos* en in het graf zonken.

Nog zeger, en te gelijk van langer duur, was *Philips's* betrekking tot *Coello's* leermeester, den voortreffelijken portretschilder *Moro*, die, vroeger dan *Coello*, vele jaren in het Escuriaal woonde en bezig gehouden werd. Zijn gedrag jegens dezen man was, over het geheel, hetzelfde als omtrent *Coello*, niettegenstaande de leermeester niets had van de behendigheid en aardigheid zijns leerlings, maar, hartstogtelijker, grilliger, ruwer en eigenzinniger, in trots en ijdelheid dikwijls overijld, inidruchtig, ja baldadig werd. *Philips* verdroeg de vlagen dezer geestgesteltenis met waarlijk bewonderenswaardige toegevendheid, hield zich gewoonlijk alsof hij ze niet merkte, en rekende hem zijne talenten, zijne vlijt en zijne vrouws verknochtheid zoo hoog aan, dat zich al het andere zonder nadeel daarvan liet aftrekken. In stede van algemeene schilderingen, echter, moge hier liever de Anecdote plaats vinden, waardoor *Moro* ten laatste toch over zijn lot verderfelijk besliste en zijnen val veroorzaakte.

Koning *Philips* bezocht hem juist weer in zijne werkkamer, en *Moro* bleef, als gewoonlijk, voor zijn ezel bezig. De Koning was heden in de zachtste, welwillendste stemming. Dit, en waarschijnlijk dat juist heden sommigen der eerste lieden van het hof tegenwoordig waren, zette den ijdelen schilder tot den onbezonnensten moedwil aan. Hij had juist zijn penseel in karmozijn gedoopt. De Koning, die reeds eene poos achter hem gestaan had, legde thans zijnen arm met goedheid op *Moro's* schouder; en nu streek deze eensklaps met het volle penseel over de hand van *Philips*, zoodat zij eene dikke, bloedroode streep verkreeg *Philips's* hand; die zelfs door Vorsten en Vorstinnen slechts knielend gekust mogt worden! in tegenwoordigheid van verscheidene Grooten van het hof! op eenen tijd, dat *Philips* nog onlangs zelfs zijnen *Alba*, toen deze, op dringende aanleiding, zonder aangemeld te zijn, in zijne kamer getreden was, had toegeroepen: »Eene stoutheid, als de uwe, had de bijl verdiend!"

Zekerlijk hing op dit oogenblik het geheele lot, ja het leven des onbezonnenen aan een haar, aan een' oogwenk. De hoflieden waren verbleekt, en wachtten verstijfd op den afloop der schenddaad. De Koning zag eene poos stil en ernstig op de roode hand. Thans beefde ook *Moro*, die zijne roekeloosheid nu op eens inzag. Nu ging *Philips's* erostige miene in eene zachtelijk lachende over; en zoo wilde hij zich zwijgend van hem keeren, toen de schilder, doordrongen van de genade zijns Gebieders, nederstortte, en zijne voeten kuste. De Koning verwijderde zich, zeide geen woord, en zoo mogt ook hem geen woord gezegd worden. De zaak scheen te volkomener afgedaan, toen *Philips*, na eenige dagen, wederom, als te voren, de geheime trappen naar *Moro* beklom.

Waarschijnlijk was zij het ook werkelijk bij den Koning; maar niet alzoo bij de Grooten en Geestelijken aan zijn hof. Gevoelden zij zichzelven in de beleediging der Majesteit vernederd? of hielden zij des Konings vergevende nederbuiging voor eene al te bedenkelijke afwijking van het stelsel, dat hij eenmaal verkozen had en zou blijven aankleven? of eindelijk, hetgeen het waarschijnlijkste is, geloofden zij, dat een man, die zoo iets waagde, en bij wien dat er door ging, wel menigeen onder hunzelven kon gevaarlijk worden?

ADVERTISSEMENTEN.

TRANSPORTEN.

(37362) Den 12 October 1835. Exploiteur bij het Geregtshof, aan P. H. ABONS, van het Huis en Erf, aan de Voorstad *Zeelandia*, L^t. A. N°. 28 en 29; aangekomen hebbende SUSANNA LOUISA CAROLINA HELENA LE COUVREUR.

Den 26. Denzelven, aan J. H. ROOSWIJK (nu boedel), van ¼ gedeelte van het bloot Erf, aan de *Keizerstraat*, L^t. D. N. 162: aangekomen hebbende de Erven M. DE BRITTO.

Idem, Denzelven aan Denzelven, van het Huis en Erf, staande en gelegen aan de rivier *Suriname*, achter een Erf aan de *Saramaccastraat*, met eene doorgang tot dezelve Straat, bekend onder L^t. D. N°. 533; aangekomen hebbende de Boedel MARIANA CORDOVA PREEGER.

Den 27sten. SALOMONS en GOMPERTS, aan H. W. LYONS, van het Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Waterkant*, L^t. A. N°. 57.

Idem. M. A. KEIJSER, Vendumeester, aan J. J. en L. A. DE MESQUITA, van de Houtgronden *De Vier Kinderen*, *Gage d'Amour* en *Koningsbergen*, gelegen in *Para* in de *Tawacoera* en *Kropinakreeken*; aangekomen hebbende de Weduwe Mr. DANIEL BUTNER geb. PAPOT.

Idem. Denzelven, aan Js. BENJAMIN DE VRIES, van het Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Waterkant*, bekend onder L^t. D. N°. 332; aangekomen hebbende genoemde Boedel.

Den 28sten. S. H. BRANDON, aan ALEXANDER LYONS, van de helfte van een Erf met de daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Knuffelsgracht*, L^t. B. N°. 152^a.

Den 30sten. NICOLAAS PETRUS MATIJS, van SIMON FRANS ABSALOM, van het Huis en Erf, aan de *Hoogestraat*, L^t. D. N°. 769^a.

Paramaribo, den 30 October 1835.

W E N T H O L T,
fung. Griffier.

(39112) De bij vorige Couranten geadverteerde Verkoop van de PLANTAADJE *MONTRESOR*, met de daaraan verbondene *SLAVEN*, enz., enz., zal alnu voortgaan op aanstaande Woensdag den 4den November, des namiddags 4 uren, door en ten huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER.

Alsmede een *zes* riems *TENTBOOT* met toebehooren, en een *KOFFIJ-BREEKMOLEN*.

Voorts een *acht* riems *TENTBOOT*, behoorende aan den Boedel Wedowe D. BUTTNER geb. PAPOT.

(39443) A. SALOMONS zal *MORGEN*, om negen ure, op VENDU Verkoopen: *Provisiën*, *Stukgoederen* en een *Piano Forte*.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 28sten October, de Noord-Amerik. Brik *Levant*, Kapt. R. NICKERSON, van *Boston*.

Den 31sten, het Schip *de Jonge Arie*, Kapt. L. HUS, van *Rotterdam*; hebbende 52 dagen reis.

Idem, de Engelsche Brik *Esther*, Kapt. W. JUMP, van *St. Andreus (Noord-Amerika)*.

Idem, de Koloniale Schoener *Henriette Elisabeth*, Kapt. F. C. NAHLOP, van *Berbice* en *Nickerie*. Passagiers: de Heeren RETEMEIJER, Echtgenoot, twee Kinderen en drie Bedienden, en D. VAN LENNEP CAMP.

UITGEKLAARD.

Den 28sten October, de Noord-Amerik. Brik *Cadet*, Kapt. EDWARD BARSON, lading: 244 vaten Malassie.

Den 30sten, de Noord-Amerik. Brik *Schamrok*, Kapt. JOSEPH PROCTOR JR., lading: 155 vaten Malassie. — Beiden naar *Glouchester*.

☞ De Noord-Amerik. Brik *Comet*, Kapt. LINCOLN, op den 24sten October, voor het Fortres *Nieuw Amsterdam* ten anker, is terug naar zee gezeild.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BRINK.